

Tingström

En släktbeskrivning av fyra generationer genom två sekler

(1776-1976)

Tingsås kyrka

Sjömannen Sven Tingström

Hustrun Elna Pehrsdotter

Skräddaren Gerton Tingström

Hustrun Christina Eriksson 1:a äkt.

Hustrun Olena Olsdotter 2:a äkt.

Bokbindaren Carl Tingström

Hustrun Augusta Arvidsson

Bokbindaren Olof Tingström

Hustrun Gunhild Svensson

Förord

Hösten 2012 började jag intressera mig för släktforskning något jag aldrig tidigare ägnat en tanke. Jag har alltså bli nära 70 år innan jag skulle försöka mig på att kartlägga mina förfäder och skänka dem en tacksamhet för mina genetiska rötter, som tillsammans utgör min DNA profil. Den obrutna genetiska länken med mina anlag från förfäder långt tillbaka i historien, så länge det funnits liv på jorden. Så det var nog dags att titta lite var förfäderna haft för sig, åtminstone ett par hundra år tillbaka i tiden.

Jag fick rådet att först intervjua äldre släktingar som kunde berätta något bakåt i tiden, men mina mor- och farföräldrar var döda sedan början på 50-talet då jag var i 7 års ålder och jag har knappt något minne av dem. Mina föräldrar liksom moster och faster mm var även de borta. Så jag fick förlita mig till arkivhandlingar men även haft god hjälp från kusiner och syskon. Jag har i denna studie tittat på fäderna sidan (far, farfar, osv) i fyra generationer men avsikten är att i nästa steg gå vidare med farmors bakgrund samt göra en både djupare och bredare grävning i arkiven.

I släktforskningen kring Tingström har jag studerat kyrkböcker och andra handlingar för att finna fakta kring personer som utgjort stommen till denna beskrivning. För att få en uppfattning hur förfäderna levde och verkade i sin samtid har jag även intresserat mig för historiska och sociala aspekter som är relevanta för denna berättelse.

Ganska snart när man studerar arkiven ser man hur stor omflyttningen var från landsbygd till städer från tidigt 1800-tal. Från 1815 fram till år 1900 fördubblades Sveriges befolkning från 2,5 milj. till 5 milj. När 90 % av Sveriges befolkning dessutom var bosatt på landsbygden och befolkningen växte kunde många inte klara sin försörjning utan sökte sig till städerna i hopp om att där finna arbete. Men industrialismen hade inte kommit igång på allvar så många förblev arbetslösa och saknade tillräckliga bostäder vilket till slut skapade en social oro. Många valde även att utvandra till ”Amerikas Förenta Stater”, vilket tog fart från mitten på 1800-talet då över 1 milj. svenskar totalt kom att utvandra fram till 1930.

Vår släkt ger en bra bild av urbaniseringen. Från att i början av 1800-talet varit bönder i Småland kom så småningom alla huvudpersoner som jag följt efter ett par generationer att hamna i Göteborg.

Farfar (Carl) blev faderslös i tidig ålder och i slutet av 1800-talet flyttade han, syskon samt mamman till Göteborg. Farmor (Augusta) som även hon blev faderslös i tidig ålder flyttade, jämte sina syskon och mamma från Varberg och hamnade även de i Göteborg. Inte bara till Göteborg föresten utan nästan alla kom att bosätta sig i stadsdelen Annedal (se bilaga) där särskilt ett par hus kom att spela en viktig roll i vår släkthistoria.

Då släktforskning tar en del tid och ambitionen är att få en så komplett beskrivning som möjligt får detta bli en första upplaga av de uppgifter som insamlats till dags dato. Då många uppgifter är svårtolkade kommer säkert några sakfel att finnas.

Hör gärna av er om ni har synpunkter eller vill komplettera något. T. 031-29 40 23.

Göteborg i april 2013

Hasse Tingström

Inledning

Tingström

Jag har försökt ta reda på vart namnet kommer ifrån men ännu inte lyckats. Det finns idag 525 personer i Sverige som heter Tingström. Namnet förekommer flitigt på Gotland, västra och södra Götaland samt på många platser vid ostkusten upp till Stockholmstrakten.

Det är framför allt i städerna som namnet förekommer, utom på Gotland där en hel del bor på landsbygden. Av städer är det Stockholm (150) som har flest boende följt av Göteborg (45) och Malmö (22). Av landskapen är det Gotland, Småland, Västergötland och Skåne som har flest Tingström.

I Stockholm fanns flera Tingström redan på 1700 talet enligt kyrkböcker enbart i Storkyrkoförsamlingen (Gamla stan).

En intressant sak är att 1745 fanns ryttaren (soldat i kavalleriet) Nils Tingström på ryttartorpet Hagen på Tingetorps ägor i Gärdserum i nordöstra Småland. Han var född 1721. Det är den äldsta Tingström jag har hittat och det är då upptaget som soldatnamn. Det finns totalt fem personer med soldatnamn Tingström varav en i Skåne, de övriga i Gärdserum. Det förekom att soldaten blev tilldelad ett namn efter vad han kom ifrån (Tingsås, Tingstade etc.) och detta kunde dessutom vara tvåstavigt till skillnad mot det mer vanliga enstaviga namnen som Rask, Modig mm. Namnet kunde också ärvas av nästa soldat på samma torp.

På Gotland som utgör 0,5 % av Sveriges befolkning finns i dag 10 % av alla som heter Tingström. På Gotland (Visby) har jag även påträffat skepparen Erasmus Tingström, född 1754 i Stenkumla.

Jag håller det för troligt att namnet härstammar från Gotland eftersom namnet är mest vanligt där i förhållande till folkmängden och sedan spridit sig till fastlandet eftersom platser som har sjöförbindelser med Gotland även har en stor andel. Bohuslän t.ex. har i dag bara ett fåtal som heter Tingström. Det är kanske mest troligt att utflyttning har skett från Gotland till fastlandet snarare än att så många har flyttat till Gotland. Men jag ska forska vidare om namnfrågan.

En möjlighet är annars att namnet har tillkommit som soldatnamn på 1600-1700 talet. Ett belägg för detta är att i soldatregistret finns flera Tingström registrerade som soldatnamn i norra Småland och åtminstone i ett fall dessutom med annat släktnamn (Larsson) vilket kan tyda på att han erhållit Tingström vid tillträdet. Jag ska även studera soldatregistret mer ingående och se vad som finns där.

Att Stockholm har så många Tingström (150) kan nog förklaras med den stora inflyttningen dit sedan lång tid.

En stor fördel när man släktforskar är ha ett unikt namn som inte ändrar sig i olika generationer vilket annars är vanligt (barnen fick namn efter faderns förnamn vilket kan vara förvirrande då många har samma efternamn när man söker i arkiven och man måste noga titta

på vad fadern heter i olika förnamn). Tingström har som tur är behållit sin plats i kyrkböckerna i olika generationer vad jag hitintills har hittat.

Ursprung mm.

Från början var förfärderna i vår släkt från Småland och troligtvis fast boende bönder i ungefär samma trakt tidigare. Reservation mot detta är om det funnits soldater då dessa var mer rörliga än bönder. Men i drygt tvåhundra år har släkten varit stadsbor och ganska snart hantverkare i form av skräddare och bokbindare.

Sex landskap och fem städer finns representerade. Detta speglar ganska väl den stora omflyttningen som skedde i Sverige under 1800-talet och framåt.

Ursprungsresa, farfars sida

- Småland
- Blekinge (Karlshamn)
- Sörmland (Stockholm)
- Bohuslän (Uddevalla)
- Västergötland (Göteborg)

Ursprungsresa, farmors sida

- Småland
- Halland (Varberg)
- Västergötland (Göteborg)

Det är oundvikligt, när man släktforskar, att inte tänka på de levnadsvillkor som skiljer oss från våra äldre släktingar. Tvåhundra år som jag har tittat på är ju en mycket liten tid i den ”moderna” människans historia (Homo sapiens, sapiens) vilken har varat bortåt 200 tusen år.

Levnadsvillkoren har radikalt förändrats till det bättre, men det är ändå bara under de senaste hundra åren som utvecklingen har tagit fart för oss i västvärlden. Mer tillgång till mat och förbättrade möjligheter att bota sjukdomar har spelat en stor roll men även industriutvecklingen.

Arbetstider om 12-14 timmar och barnarbete var förr inte ovanligt vare sig man arbetade inom jordbruk eller i städerna. Krav om 8 timmars arbetstid pågick länge men kunde inte realiseras i lag förrän 1919, men inom jordbruket förblev långa arbetstider ett bra tag till. Först när man kunde ersätta arbetskraften med maskiner och massproducera varor samt effektivisera jordbruket blev tillvaron drägligare. Möjlighet till barnbegränsning har även den påverkat levnadsstandarden då det blev mindre munnar att mätta och bättre möjlighet till arbete.

Släkthistoria

Elna Persdotter född 1776.

Almundsryd kyrka från 1828. Ursprunglig medeltida träkyrka intill.

Elna kom från Almundsryd i Småland. Den platsen heter i dag Ryd, två mil väster om Tingsryd. Elna arbetade som piga på gården/byn Abborremåla i Asarums församling strax utanför Karlshamn. Den 10 maj år 1800 föder hon sitt första barn. Hon är då 24 år.

Den 18 maj döps barnet i Asarums kyrka. Märta Pehrsson (modern?) bar fram barnet till dopet som fick namnet Henric. Fadrar var pottamakare (kakelugnsmakare) Sandberg i Karlshamn och Anna Margareta Preisen. Några uppgifter om fadern fanns inte i samband med dopet vilket annars var brukligt. Elna var senare gift med Sven Tingström fram tills dess att hon avlider i Karlshamn 1836.

Sven Tingström född 1778.

Tingsås kyrka från 1853. Ursprunglig byggnad från 1590.

Sven var född i Tingsås församling i Småland det som i dag heter Tingsryd, fyra mil norr om Karlshamn. Tingsås kyrka ligger i Tingsryds centrum. Sven tar sig till Karlshamn där han

bodde och arbetade som sjöman (matros). Han kom 1802 till prästen i Asarum och anmäler att han är far till det oäkta barn som Elna Persdotter fött. Gift med Elna Persdotter fram till hennes död. Sven dör 1848?

Karlshamn under första hälften av 1800 talet.

Karlshamn var tidigt en betydande sjöfartsstad i södra Sverige som jämte en del industrier hade etablerat sig i Blekinge. Staden var uppbyggd runt Mieån som transporterade varor från Småland ner till kusten för vidare transport med båtar. Under Napoleonkriget då många hamnar var blockerade av Napoleon, för engelska varor till Europa, i början av 1800-talet blev det en stor uppgång i sjöfarten för Karlshamn då många varor med hjälp av engelska flottan smugglades ut till Europa. Det var nog relativt gott om arbete för Sven som var matros. Av 4000 tusen stadsbor var 250 sjömän. Staden hade senare betydelse för utvandringen till Amerika viket bl.a. Vilhelm Moberg har beskrivit i sin roman "Utvandrarna".

Sven och Elna

Den första notering jag har hittat om familjen Sven Tingström är från 1810 i Karlshamn. Familjen bodde genom åren på olika adresser i stadsdelen Nya Staden som låg lite utanför själva centrum i den nordvästra delen av staden och bestod av enklare hus av varierande typ som detta senare vykort ger en bild av.

Vy från Nya Staden i Karlshamn i slutet på 1800-talet. På denna gata bodde troligen Sven och Elna.

Sven och Elna fick 4 barn:

- Henric 1800
- Elna 1803

- Anna 1814
- **Gerton 1816**

Gerton Tingström från Karlshamn till Stockholm

När Gerton var 16 år gammal flyttade han hemifrån för att gå i lära hos skraddarmästare Elof Lindeman och hans familj i Karlshamn. Han fick där arbeta som lärling några år och så småningom avlägga ett gesällprov som var ett bevis på att man kunde ta arbete som skraddargesäll (skradderiarbetare idag).

Skrädderiet var förmodligen beläget i bostaden och lärlingar och gesäller fick där kost och logi. De fick inte ta egna arbeten under tiden man arbetade där. Detta var strängt reglerat i dåtidens skråverksamhet som för övrigt upphörde i mitten på 1800 talet.

Gesällbrevet hade Gerton med sig när han flyttade från Karlshamn 1837 för att bege sig ut på gesällvandring som i hans fall slutade i Stockholm. Gesällbrevet och bördsintyget (vilken skraddare som utbildat honom samt betyg och att han var ett äkta barn (till skillnad mot oäkta) visade han sedan upp för den nya skraddarmästaren.

I Stockholm arbetade Gerton hos flera skraddare och bodde bl.a. i Klarakvarteren och på Söder vid Slussen (Glasbruksgatan) samt i Gamla Stan. Han hade då träffat sin blivande hustru Christina i första äktenskapet.

Gerton dör i Uddevalla 1883.

Christina Eriksson född 1816

Christina var från Råby. Gift med Gerton fram till 1860 då hon vid 44 års ålder dör på Sabbatsbergs sjukhus av kronisk bronkit.

Gerton och Christina

Först bodde familjen i Maria församling där första barnet Hilda Fredrika föddes, 1843 flyttade Gerton och Christina till Maria församling på söder, Glasbruksgatan 16 där Wilhelm Robert föddes. Familjen flyttade därifrån 1847 till Gamla Stan, Skottgränd och senare till Pelikangränd (bägge adresserna är vid Österlånggatan).

Gerton hade nu etablerat sig som skraddargesäll och arbetade hos olika skraddare varav en var skraddarmästare Julin.

Gerton och Christina fick 4 barn:

- Hilda Fredrika 1842
- Wilhelm Robert 1845
- Edla Charlotta 1852
- Frans Gerton 1855

När Gerton blev änkling var barnen 18, 15, 8 och 5 år gamla. I dödsboet efter Christina fanns endast ”ringa tillgångar” och barnen togs hand av fattigvården i Stockholm.

I de flesta städerna fanns s.k. barnhus som för stadens försorg tog hand om hittebarn, ogifta mödrars, barn som inte hade föräldrar i livet eller ”icke värlöst barn mot lämplig avgift eller särskild överenskommelse”. I Stockholm var över hälften av barnen födda utom äktenskapet på 1840- talet. Barnavården övertogs 1945 helt av kommuner och landsting. (Stockholmskällan)

För Gertons del innebar det att han kunde lämna sina barn mot avgift eftersom han hade inkomst. De yngre barnen fick där gå i skola och de äldre kanske få arbeta i någon av stadens manufaktur (fabriker) eller ”arbetsstugor”.

Man undrar hur barnen hade det efter moderns död och hur de klarade sig senare i livet när Gerton bodde i Uddevalla. Två av barnen har jag kunnat spåra:

- Edla Charlotta. Gift med Axel Fredrik Lundgren som var trumpetare i Svea Artilleri.
- Hilda Fredrika. Gift med Oskar Carlsson i Svea Livgarde. Han var gardist (soldat).

Glasbruksgatan på söder 1885. Här bodde Gerton och Christina 1845.

Stockholm under mitten av 1800-talet.

När man i dag besöker Gamla Stan är det en trevlig och pittoresk upplevelse men då skall man komma ihåg att det tidigare var en högst osund plats att leva på. Trångboddhet, usla sanitära förhållanden och ett utbredd supande. Det var svåra förhållanden och umbäranden för många på 1800 talet i Stockholm. Detta kan man bl.a. läsa om i Per Anders Fogelström roman ”Vita bergens barn” (1810-1860).

Författaren beskriver framför allt de allra fattigaste och mest utsatta medborgarna i Stockholm och samtidigt väver han in historiska händelser såsom bränder, krig, koleraepidemier men även det politiska uppvaknande hos allmogen. Koleran härjade bl.a. i Stockholm 1834 då ett

par tusen avled i denna sjukdom. Bristande sanitära förhållanden var orsaken och då främst förorenat dricksvatten.

En stadsdel som drabbades av koleran var Gamla Stan i kvarteren runt Österlånggatan ner mot Skeppsbron just där Gerton och Christina bodde och verkade. Där var även dålig luft både inomhus och utomhus som orsakades av all eldning i husen som låg väldigt tätt. Christina avled ju senare av kronisk bronkit som mycket väl kan ha orsakats av detta. Inne i husen fanns ju ännu inga vedspisar i köket utan all matlagning fick ske över öppen eld på treben. Vedspisar blev inte vanligt i hushållen förrän i slutet av 1800-talet

Gerton Tingström till Uddevalla

Gerton bodde i Stockholm 8 år efter att Christina avlidit. Han flyttar till Göteborg 1868 samt därefter till Uddevalla dit han kom 1869 och bodde en kort tid hos Skräddarmästare Ekstedt som själv hade flyttat från Göteborg. Gerton som nu var 54 år träffar hos Ekstedt den inneboende 24 åriga pigan Olena Olsdotter som han inleder ett förhållande med. Hon föder deras första barn Elin Maria den 17/2 1870. De gifter sig senare samma år i augusti 1870.

Olena Olsdotter (senare Hansdotter) född 1845

Olena var född i Fagerhult (Sjöändan i Fagerhultsnäs) norr om Uddevalla. Jag har hittat torpet och koordinater för detta och ska åka dit vid tillfälle. Olena var gift med Gerton fram till hans död 1883. Fadern var åboen (brukade annans mark) Olaus Olson född 1809. Modern Britta Christiansdotter var född 1814.

Olena dör i Göteborg, Annedal 1922.

Gerton och Olena

Familjen bodde i norra delen av Uddevalla (utom norr tull). Gerton och Olena fick 7 barn:

- Elin Maria 1870
- Augusta Charlotta 1871
- Sigrid Alexandra 1874
- **Carl Johan 1876**
- Frans Gerton 1878
- Anna Henrietta 1880
- Axel Robert 1883

Det sista barnet sonen Axel Robert föddes den 21 maj 1883 och dagen efter den 22 maj avlider Gerton i sviterna av en lunginflammation. Nu stod Olena, endast 38 år gammal, ensam med 7 barn varav den äldsta var 13 år. Eftersom Olena enligt uppgift hade arbetat i skrädderiet i någon form kunde hon förmodligen försörja sig hjälpligt i fortsättning med sömnad.

Efter Gertons död kom Olena att få ytterligare ett barn i ett annat förhållande:

- Adolf Gottfrid 1887

Olena bodde en tid på Gustavsberg ägor och senare på Klockaregården i Uddevalla.

1898 flyttar Olena till Masthugget i Göteborg där hon bodde med två av sina barn (sjömän) en kort tid för att därefter flytta till Annedal (Rygatan, Albogatan och Snickaregatan). Hon bodde i Annedal fram till sin död 1922.

Carl Johan Tingström

Carl Johan är sju år när Gerton avlider. Han fick möjlighet att från 10 års ålder flytta till ett barnhus som drevs av en stiftelse och där gå i skola fram till 17 års ålder.

Stiftelsen hade startats av en förmögen rederiman på 1700 talet och var ägnad åt ”*fattige magistratpersoner, handlandes o hantverkares föräldralösa barn, som där komma att njuta föda o nödig undervisning*”.

Skolan hade undervisning i Svenska, tyska, engelska, historia, kristendom mm

Gustafsbergstiftelsen existerar än idag om än i begränsad form. För den som är intresserad finns **Uddevallabloggen.se**, höger marginal en bit ner finns olika nätsidor om Gustafsberg bl.a. Gustafsbergs barnhuslängd som innehåller alla elever som gått på skolan med betyg mm.

För övrigt är Gustafsberg i dag väl värt ett besök med dess många vackra byggnader från 1700-1800 talet vilka ligger i en vacker miljö vid havet..

Gustafsberg barnhus. Eleverna bodde i andra våningen och hade undervisning på nedre plan.

Stiftelsen ordnade även med kläder och ekonomiskt bidrag för elever som avslutade sina studier samt såg till att eleverna fick ett arbete att komma till. För Carl Johan innebar detta att han efter skolan, 17 år gammal, flyttade till Orust och fick arbete som handelsbiträde hos handlare Hedström i Varekil.

Carl Tingström 17 år. Kanske examenskort från Gustafsberg?

1895 flyttar Carl Johan till Göteborg, Masthugget och därefter till Snickaregatan 23 i Annedal 1896 där han träffar sin blivande hustru Augusta Arvidsson.

Carl Johan arbetade som bokbindare hos Melins boktryckeri där han var verksam fram till sin pension. Carl var en framstående bokbindare (psalmböcker) och blev även verkmästare hos Melins. Företaget gick ihop med Werner Zetterströms boktrycker och bildade WZ Melins. 1924 köper Esselte bolaget och 1989 förvärvade Erlanders hela företaget.

Gustav Melin startade 1886 i Göteborg en verkstad för bokbinderi som så småningom utvidgades till en av landets största med bl.a. tillverkning av rikstelefonkatalogen och en omfattande psalmbokstillverkning. (NAD)

Det är omvittnat att Carl var intresserad och händig inom flera områden. Trädgårdsskötsel var en stor hobby med fukträd, bärbuskar och blommor. Skridskoåkning en annan vilket man kanske inte väntat sig för en man som föddes 1876. Han tillverkade även allehanda praktiska saker som t.ex. adventstjärnor för fönster med belysning vilket han var tidigt ute med. Gun har berättat att han åkte långfärdsskridskor även på äldre dagar.

Carl dör i Göteborg 1951 i en ålder av 75 år.

Augusta Arvidsson född 1871

Augusta var född i Varberg. Fadern Johan Aron Arvidsson (född 1832) var från Valinge, öster om Varberg. Han arbetade inom jordbruk samt de sista åren som arb. karl vid fästningen i

Varberg. Modern Johanna Maria Petersdotter (född 1832) var från Reftele inte långt från Gislaved i Småland. Familjen fick 8 barn.

När Augusta är 9 år dör fadern i lungemfysem (kol). Han blev 48 år och efterlämnade hustru och 8 barn varav det minsta var 4 år. Familjen bodde då på Reträtten i Varberg. Reträtten som låg vid Södergatan/Östra Vallgatan var ett fattighus med 20 rum för samhällets fattigaste. Senare flyttade Johanna med de kvarvarande barnen till Lindesberg i centrala Varberg.

Augusta flyttade som 17-åring till Göteborg. Järnvägen på västkustbanan var ännu inte klar. Augusta har berättat: *”Jag åkte ångbåt från Varberg till Göteborg. Det var första gången jag var ute så långt med båt och jag trodde att jag skulle omkomma när båten gungade så i blåsten. Trodde aldrig att jag skulle komma levande fram till Göteborg.”*(Karl Eric)

Augusta flyttade in till Västergatan 39 i Annedal (se bilaga) där brodern Anders Gustav (skoarbetare) och hans familj redan bodde. Hon arbetade där som piga och affärsbiträde och var senare även bageriidkerska (innehavare av bageri).

I Annedal på Snickaregatan hade hon även systemern Paulina som var gift med en bokbinderiarbetare.

I Annedal träffar hon 1896 Carl Johan. Augusta arbetade då i en affär i Annedal och har berättat: *”Jag arbetade i en tobaksaffär i Annedal när jag såg en man stå länge utanför butiken, det såg lite misstänkt ut. Då jag skulle stänga och låsa undrade jag om jag vågade gå ut. Det var Carl som stod och passade på mig för att få en möjlighet att träffa mig.”*(Gun)

Carl var då 20 år och Augusta 25 år.

När barnen var små hade Augusta ett litet bageri i Annedal. Det fanns 23 bagerier i Annedal 1897, enligt Hälsovårdsnämnden. Det verkar som det var populärt att dryga ut hushållskassan genom att baka. Men de flesta bagerier blev inte långvariga. Olof Asklund som hade etablerat sig 1874 med en kringelbod på Landsväggsgatan i Haga blev med tiden dominerande med ett trettital filialer runt om i Göteborg bl.a. i Annedal. Ett större bageri öppnade han år 1900 på Övre Husargatan. (1958 såldes företaget till Pååls som idag ägs av Pågens).

Augusta dör i Göteborg 1951, 80 år gammal.

Carl och Augusta

Carl och Augusta gifte sig 12/12 1897. Familjen bodde som nygifta på Västergatan 39 och där föddes även det första barnet Erik. År 1900 flyttade familjen till Snickaregatan 23. Carl och Augusta fick sammanlagt 9 barn.

- Erik 1898
- Carl Rickard 1900-1902
- Gustav 1902-1919 (Tyfus)
- Rickard 1904
- **Olof 1905**

- Svea 1907
- Gottfrid 1908
- Nils 1909
- Åke 1911

En syster till Augusta, Paulina Arvidsson, var gift med bokbinderiarbetaren Carl Albert Bergström vilken ägde ett hus på Snickaregatan 21. Carl fick troligtvis genom Carl Albert arbete hos Gustav Melins boktryckeri.

1908 flyttar familjen från Annedal till Masthugget.

Carl och Augusta hade en stuga i Änggårdskolonin vid Sahlgrenska omkring första världskriget. Kolonin är den äldsta i Göteborg och anlades 1913. Som mest fanns här 105 kolonilotter. En del av dessa togs bort när det planerades en tandläkarhögskola här 1958 men det blev inget av med bygget, bara en parkeringsplats. Men en hel del finns stugor finns kvar än idag, några sträcker sig ner i dalen mot Annedal.

Carl var mycket intresserad av trädgårdsskötsel och hade fruktträd, blommor och bärbuskar där. Han syltade och saftade och tog vara på frukten.

Änggårdens koloni 1913.

Tidningsartikel från 1913, GT (9/71913):

Vår nyaste trädgårdskoloni

Med en rent av amerikansk fart har vår allra nyaste koloniträdgårdsanläggning, den i Änggårdsbergen, skapats. Där för endast några månader sedan var en av människohand oberörd dal mellan bergkammarne, har under våren och sommaren ett hundratal fullt färdiga eller under inredning varande trädgårdsvillor rest sig.

Platsen har också redan nu med sitt vackra och av bergshöjderna skyddade friska läge blivit en angenäm och livligt anlita tillflyktsort för kolonisterna. En ny väl anlagd väg slingrar från Rygatans övre ändpunkt upp för höjden och gör det lätt att nå upp till kolonin till vilken en väg även leder från Änggårdssjukhuset. Från denna sist nämnda väg lämna tvenne höga grindar tillträde till kolonien.

I de vackra sommardagarna ser man också från tidiga morgonen till sena kvällen kolonisterna i arbete och folk som drager hit upp till sina sommarhem eller promenerar vägen fram för att taga de nya anläggningarna i betraktande.

Svea har berättat: ”När vi bodde där på sommaren och pappa skulle iväg till arbetet sa han till oss barn: **Nu rör ni inte bären, jag har räknat dem!**” (Elsie)

Stugan såldes och Carl och Augusta köpte istället en tomt i Mölndal (mitt för Åby trav) på Frölundagatan 70 och byggde ett hus där som var färdigt 1922.

När huset byggdes gick Carl och de äldsta barnen via Toltorpsvägen med dragkärra från Göteborg till Mölndal med saker till huset. Under byggtiden bodde de i ett uthus som hade byggts upp på tomten. Carl hade hjälp av sina bröder med att bygga huset. (Jan-Ove).

Carl och Augusta döpte huset till **Tingbo** och fastän huset sedan flera år är rivit och ersatts med ett nytt så finns namnet ändå kvar, en gata intill har namngivits till Tingsbogatan. Här bodde familjen till 1934 då Carl på grund av sin astma flyttade med Augusta tillbaka till Göteborg där de bosatte sig först på Björcksgatan 58 i Kålltorp och därefter på Asperögatan 8 i Sanna. Läkaren hade rekommenderat Carl att flytta närmare havet. Några av barnen bodde kvar i huset ett tag, därefter övertogs fastigheten av sonen Rickard. *Huset var indelat som flera lägenheter. Som mest bodde fyra familjer där. I början hade sonen Erik affär i bottenvåningen samt en liten kiosk vid vägen. (Jan-Ove)*

Familjekort troligen i samband med Carls 50 årsdag 1926. Överst från vänster: Olof, Åke, Svea, Nils och Gottfrid. Nedre raden från vänster Erik, Carl, Augusta och Rickard.

Olof Tingström

Olof (Olle) blev som sin far bokbindare hos Melins boktryckeri som hade sin verksamhet uppe på Kungshöjd. Här arbetade även Olofs bror Erik.

Senare i slutet på 50 talet flyttade företaget sin verksamhet till Mölndalsvägen i det hus som ICA Maxi i dag har sin affär.

Olle var idrottsintresserad och höll på med boxning som ung. När det gällde fotboll var det bara Blåvitt som gällde.

Olle tog körkort när han var över 50 år. Det var den första generationen som kunde köpa bil. Köpte först en Ford Anglia och sedan en PV 444. Olle tillbringade sommartid sin fritid i sommarstugan som låg i Älvsåker. Trädgårdsodling var en fritidssyssla.

Gift 1935 med Gunhild Svensson från Masthugget. Skild 1952

Olof dör i Lindome 1976 i leukemi.

Gunhild Svensson född 1912

Gunhild (Gullan) föddes på Fjällgatan i Masthugget. Fadern var Birger Svensson, stenarbetare född 1878 i Karl Johans församling. Modern Anna Charlotta Eriksson var född 1881 i Domkyrkoförsamlingen. Familjen fick 9 barn:

- Gunnar 1898
- Elsa 1900
- Greta 1902
- Claes 1904
- Anna Lisa 1909
- **Gunhild 1912**
- Bertil 1913
- Holger 1914
- Maja 1917

När Gullan var 10 år dör modern av lunginflammation och Birger blev då ensam med de yngsta barnen. Elsa hade emigrerat till USA 1920 och arbetade i New York.

Det var även planerat att Gunhild skulle emigrera till USA i slutet av 20-talet men invandringen stoppades p.g.a. börskraschen och den stora depressionen med början 1929. Allt var förberett med pass och ansökan om visum.

Gunhilds passfoto 1928

Gullan arbetade på 50-talet på ett mejeri hos LMC (Lantbrukarnas mjölkcentral). Mejeriet låg på Lilla Klädpressargatan i Nordstan, på den plats som Nordstadstorget i dag ligger, intill P-huset. Mejeriet som senare slogs ihop med Arla flyttade till Kallebäck 1959.

Gullans stora intresse var bad, simning och som ung även simhopp. Sällskapsliv och dans var annat intresse. Hon fick energi när det var fester och trivdes bäst i stora sällskap. Alltid mån om sina vänner och besökte dem ofta när de hamnat på sjukhus eller på äldreboende.

Gullan var gift med Olle från 1935 till 1952 samt därefter med Tage Larsson från 1954. De tar sig namnet Svenneström.

Gullan dör i Göteborg 2010 i en ålder av nära 98 år. Hon överlevde alla sina syskon och vänner.

Gunhild och Olof

Gunhild och Olof vid förlovningen 1935 i Varberg. Firade de med Pommac?

Gullan och Olle gifte sig 1935 och bodde först på Bomgatan vid Almedal/Mölndalsvägen för att sedan flytta till Prinsgatan i Linnestaden. Här föddes Elsie och Sture. Därefter flyttade familjen först till Flaggatan 4 i Masthugget och 1944 till Forsstenagatan 4F i Källtorp.

Gunhild och Olof fick tre barn:

- Elsy (Elsie) 1936
- Sture 1939
- Hasse 1943

Omkring 1940 köpte Gullan och Olle en tomt i Älvsåker av Lantbrukaren Algot Karlsson i Långenäs. Gullans bror Gunnar var gift med Algots syster och de fick på så sätt tips om att det gick att köpa en tomt och samtidigt få hjälp med byggnation.

Under krigsåren byggdes där en sommarstuga. När arbetet var slut på lördag eftermiddag cyklade Gullan och Olle de första åren dit från Masthugget med barnen på pakethållaren.

Senare gick det en buss från Bastiljonsplatsen vid Vallgraven/Stora Nygatan vilket underlättade möjligheten att komma ut till stugan.

Omkring 1940. Röjning på sommarstugetomten i Långenäs. Olle i mitten och Carl Tingström till höger med fogsvansen. Till vänster syns grannen Herbert som var gift med Gullans väninna Asta.

Källor:

Husförhörslängder, församlingsböcker, dopböcker, in- och utflyttningslängder, vigselböcker, mantalslängder mm. Karlshamn, Stockholm, Uddevalla, Varberg, Göteborg m.fl. (Jag har en mer komplett källförteckning till kyrkböcker om någon vill släktforska.)

Karlshamns historia. www.karlshamn.se m.fl.

www.uddevallabloggen.se samt hembygdsföreningen.

Gustafsbergsstiftelsen

Landsarkivet. Fastigheter i Albostaden mm

Annedal. Gösta Carlsson

Göteborgs Stadsmuseum. Faktarummet.

Stockholms stad m.fl. www.stockholmskallan.se.

Föreningen Änggårdskolonin.

Om bagare i Göteborg 1800-1919. Birgitta Skarin Frykman. En bra avhandling om hur skråverksamheten fungerade inom hantverk.